

דברות קודש

מאת
ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א

פרשת בלק

כל הזכויות שמורות
ל'איגוד חסידי בוסטון' {ע"ד}
שע"י קהל 'קדושת פינחס' באסטאן
רח' נועם אלימלך 2 ביתר עילית.

להנצחות לדגל שמחה

או לעילוי נשמת

ניתן לשלוח מייל:

A0799326426@GMAIL.COM

058-325-4668

עיצוב וסדר:

א.ש. אשדוד

0527627127

פרשת בלק

עתה ילחנו הקהל את כל סביבותינו כלחוך השור את ירק השדה (במדבר כב ד).

ופירש בזה בסה"ק קדושת לוי וז"ל, יש להבין למה זה המשיל לשור שאוכל ירק השדה. והנראה לבאר, ומקודם נבאר הפסוק (דברים יא א) 'ונתתי עשב בשדך לבהמתך ואכלת ושבעת', כי השי"ת קלל את האדם הראשון ואכלת את עשב השדה (בראשית ג יח), כי כל מה שהאדם אוכל יש בו מצות, דהיינו תבואה יש בו עשיות אדם לחרוש ולקצור ויש בהם מצות בשעת חרישה, לא תחרוש בשור וחמור יחדיו (דברים כב י) וכן בזריעה יש מצוה לא תזרע כלאים (שם כב ט) ונמצא על ידי המצות מעלה הניצוץ אשר במאכל ההוא וכן בכל מאכלים יש בהם מצות, אבל עשב השדה אינו נזרע על ידי האדם ואין בהם עשיות המצות ואיך יוכל להעלות אותן באכילתו אותן.

וזהו שקלל השי"ת אדם הראשון שיאכל מאכל שאין בה שום מצוה

מאדם שיוכל האדם על ידי זה להעלות הניצוץ אשר בתוך המאכל. וזהו הרמז 'ונתתי עשב בשדך לבהמתך', כי כשהבהמה אוכלת העשב והאדם האוכל בהמה ובאמת באכילת הבהמה יש בה מצות שחיטה ושאר מצות באכילת בשר נמצא על ידי זה גם העשב יש לה עלייה, כי הבהמה האוכלת עשב והאדם האוכל בהמה במצות מעלה העשב גם כן.

והנה האר"י ז"ל כתב, כנגד ארבע יסודות דומם צומח חי מדבר, נגד זה הוא ארבע עולמות אצילות בריאה יצירה עשייה, נמצא נגד חי הוא בריאה. והנה נפש הבעל תשובה, דהיינו הגרים להם יותר בנקל להעלות הניצוץ ממי שהוא צדיק מנעוריו. והנה זה הרשע בלק היה לו פחד מישראל מחמת שישראל בהליכתם העלו נצוצות וזה הרשע היה שונא מאד להקדושה. וזהו הרמז ויקוצו מפני בני ישראל (במדבר כב ג), שזה קץ בעיני אותו הרשע להיות ישראל. וזהו הרמז ויגר

ויזרע העשבים וכמו שכתב הקדושת לוי, כן הקב"ה דואג לפרנסתנו גם בלתי השתדלותנו אנו. וזהו שמרומז בתיבת ומשביע עשבים.

עוד יש להוסיף בענין זה, בכונת העלין שמרומז בפותח את ידך וכו'. שהנה העלין אינם חלק מהפרי, ובאמת צריכים להתבונן מה הוא תכלית של העלין. אמנם אם נתבונן איך היו נראים הפירות אילו היו גדלים בלתי העלים, אזי היו הפירות מתייבשים ונשרפים מתוקף חום השמש, והקב"ה ברב חסדו וטובו ברא את אלו העלין שמגינים על הפירות שיוכלו לגדול באופן הטוב והמושלם. ויש לומר שזה הכונה שאנו מזכירים העלין בסופי תיבות של פותח את ידך וכו', והוא שבח להשי"ת שדואג לכל צרכנו, ולא רק לפירות כפי שאמרנו, אלא שהוא מגין עלינו מכל צער ונזק, שהקיום שלנו בזה העולם יהיה בצורה היותר ראוי בשבילנו ולא נינזק משום דבר.

יעזור השי"ת שנכיר באמונה שלמה שהקב"ה דואג בשביל כל צרכינו, ועל ידי זה נזכה לפרנסה בהרחבה באין מחסור כל, עדי נזכה לביאת גוא"צ בב"א

מתוך השוה"ט ליל שב"ק פרשת בלק תשפ"א

מואב מפני העם מאד, כי כל מקום שכתוב העם הוא הרמז על הערב רב הגרים שהיו בישראל. וזהו כי רב הוא, היינו הגרים שלא יעלו אותם כנ"ל, כי הם מסוגלים יותר להעלות הניצוץ.

וזהו הרמז כלחוך השור את ירק השדה, כי הכלל נפש הגרים עלייתם עד עולם הבריאה, וכן הוא בארבע יסודות שהצומח יש לו עלייה לחי הוא נגד עולם הבריאה. וזהו כלחוך השור כו', הרמז עליית עולם הבריאה, עכ"ל"ק.

ונראה לומר לפי דבריו, ובהקדם מה שמובא בסידור 'עבודת השם' בשם פירוש קדמון על הפסוק 'פותח את ידיך ומשביע לכל חי רצון', ש'ומשביע' הוא אותיות של 'עשבים', וסופי תיבות של 'ומשביע לכל חי רצון' הוא 'עלין'. ופירשתי הכונה בזה שכמו שהקב"ה דואג בשביל העשבים והעלין שישגדלו כמו כן הוא דואג בשביל פרנסתו של כל אחד ואחד.

וכעת לפי דבריו של הקדושת לוי יש עוד להעמיס ולומר בענין העשבים, דכמו שהקב"ה דואג לעשבים בלתי עזרת האדם, שעשבים גדלים בלי שהאדם יחרוש

שאמר שכמה שאצל חסידים יש כל מיני חסידיות, אזי אצל הספרדים ישנם פי כמה וכמה קהילות שונות וכל אחת נוהגת כפי המסורת שלה.

אחד מהיסודות של חינוך הילדים היא לחנך הילדים באופן שיהיו גאים במסורת האבות ובמנהגים הנהוגים במשפחה או בקהילה. שכל אב יאמר לילדיו בביתו כי המנהגים והדרך בו אנו נוהגים, כך מקובלנו מדור דור וכך אנו צריכים לנהוג ועלינו להיות גאים בדרכנו ובמנהגינו. וכשהילדים מבינים החשיבות של המסורה שלהם, אזי יאמרו אשרנו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו ומה יפה ירושתנו.

וישא בלעם את עיניו וירא את ישראל שכן לשבטיו וגו' (במדבר כד ב). ומפרש רש"י ראה כל שבט ושבט שוכן לעצמו ואינן מעורבין.

הנה בעם ישראל היה תמיד שבטים, וכל שבט ושבט שוכן לעצמו ואינן מעורבין, כל אחד ואחד עם הנהגות שונות מהשני. גם כהיום יש חסידים ליטאים וספרדים שהם כ"א כשבט בפני עצמו, וגם אצל חסידים יש חסידויות שונות עם מנהגים שונים מרעותה. והוא הדבר אצל הליטאים וגם אצל הספרדים. ושמעתי פעם שיחה בבית מדרשנו בהר נוף מהרב יחיאל קירשנבוים ז"ל מהמועצה הדתית בירושלים,

מתוך קידושא רבה בצפרא דשבתא שב"ק פרשת בלק תשפ"א

שב"ק פרשת חקת תשפ"ג

קידושא רבה בצפרא דשבתא

השי"ת למשה רבנו ע"ה 'עשה לך שרף', כי משה רבנו ע"ה שכל התורה נתנה ע"י לישראל היה לו בודאי פה מפיק מרגליות, לכן היה בו כח הרפואה.

וזה 'עשה לך', היינו לעצמך, שר"ף נוטריקון ר'פואה ש'למה פ'שוטה, שאתה בעצמך תהיה בבחינת הרפואה, לרפאות כל החולים שיסתכלו בך, ובכדי שלא תירא שלא יצמח לך מזה הרהורי גאות, העצה לזה 'ושים אותו על גס', פירש"י מקום גבוה, היינו שאתה תשים ותעלה זאת להבורא ב"ה, שהוא גבוה על כל הגבוהים ורם על כל רמים, במה שתתפלל לפניו ית' שירפא כל חולי בני ישראל, ובוה תחזור כח הרפואה להבורא ב"ה, אבל באמת בראיית פניו בלבד ישיג החולה הרפואה.

אכן עכ"ז משה רבנו ע"ה בגודל ענוותנותו כדכתיב (במדבר יב ג)

ויאמר ה' אל משה עשה לך שרף ושים אותו על גס והיה כל הנשוך וראה אותו וחי. ויעש משה נחש נחשת וישמהו על הנס והיה אם נשך הנחש את איש והביט אל נחש הנחשת וחי (במדבר כא ח-ט).

הרה"ק המגיד מפרסם זי"ע בספרו מגן אברהם מכאר הענין על פי מה שאמרו חז"ל (תוספתא קידושין ה, ב"ב טז:) מרגליות היתה תלויה בצוארו של אברהם אבינו שכל חולה הרואה אותו מיד נתרפא, ובודאי אין הדבר כפשוטו, אך הכוונה כך הוא דהנה איתא שהמרגליות מסוגל לחץ, שהיה לו גודל החץ והיופי לפניו ית' בהדיבורים שיצאו מפיו בתורה ותפלה, שכל חולה שראה אותו, היינו שראה את אברהם אבינו ע"ה האיך שמדבר דיבורי תורה ותפלה בבחינת פה מפיק מרגליות, מיד נתרפא שהשיג מזה רפואה בגוף, וזה מרומז בח"ן שהוא נוטריקון ח'ולה ג'תרפא. וזה שאמר

במטה דייקא, כי המטה הרי היה מיוחד לפעול נסים לעם ישראל במצרים וכן קריעת ים סוף, ומשה הכה הסלע עם המטה כדי להראות שהוצאת המים אינו בזכותו, אלא שהכל מכח השי"ת.

ואחר כך ראיתי שב"ה כונתי לדברי החתם סופר בספרו תורת משה, ומביא שם דברי הרמב"ן (בראשית מז יח) שםביא מה שאמרו חז"ל (תוספתא סוטה) שכיון שמת יעקב אבינו חזר הרעב ליושנו, ומביא עוד דברי הספרי (עקב לח) שמבאר הפסוק 'ויברך יעקב את פרעה' (בראשית מז ז), במה ברכו שנמנע שני הרעב, אף על פי כן שלמו אחר מיתתו, שנאמר (שם נ כא) 'ועתה אל תיראו אנכי אכלכל אתכם', מה כלכול האמור להלן (שם מה יא) בשני רעבון הכתוב מדבר, אף כלכול האמור כאן בשני רעבון הכתוב מדבר, רבי שמעון אומר אין זה קידוש השם שדברי צדיקים קיימין בחייהם וניטלין לאחר מיתתן, אמר רבי אלעזר ברבי שמעון רואה אני את דברי רבי יוסי מדברי אבא שזה קידוש השם שכל זמן שהצדיקים בעולם ברכה בעולם נסתלקו מן העולם נסתלקה ברכה מן העולם.

'והאיש משה ענו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה', לא רצה להחזיק טובה זו לעצמו, ולכן 'ויעש משה נחש נחושת', כי יעקב ומשה הם בדרגא חדא (עין בזה"ק ח"א כא:), וגודע (שמות רבה מט ב) שהג' אבות הק' אברהם יצחק ויעקב הם בסוד כסף וזהב ונחשת, ויעקב הוא בבחינת נחשת מדת תפארת ישראל, וזה שאמר לכן (בראשית לז) 'נחשתי ויברכני ה' בגלגלך', היינו שהיה בביתו מדת הנחשת מדת יעקב שמזה בא לו הברכה, ולכן על שם כוונה זו עשה משה נחש נחשת מדת יעקב שהוא 'תפארת', שיש בו אותיות רפ"א, שמשם נמשך הרפואה, והיינו שהוא העלה והחזיר כח הרפואה למדת תפארת ישראל שמשם נמשך הרפואה, ע"כ.

לפי דבריו הק' אפשר ליתן טעם למה הכה משה את הסלע, כי טעם שציוה הקב"ה על משה ואהרן שיוציאו מים מהסלע ע"י דיבור כדכתיב 'ודברתם אל הסלע' (במדבר כ ח), שרצה השי"ת שידעו שהוצאת המים הוא בזכותם של משה ואהרן, אך משה רבינו לרוב ענוותנותו אמר 'המן הסלע הזה נציא לכם מים' (במדבר כ י), וכי אנחנו המוצאים מים הלא השי"ת הוא המוציא מים, ולכן הכה את הסלע

(שמות פז ז), ובשלו 'מאין לי בשר'
(במדבר יא יג), כן אמרו כאן לא אנחנו
המוציאים.

וע"ז אמר להם הקב"ה 'ען לא
האמנתם בי להקדישני לעיני
בני ישראל' (שם כ יב), שלא נתקדש
השם שידעו כח הצדיקים, 'לכן לא
תביאו את הקהל הזה אל הארץ אשר
נתתי להם', ועי"ז יתוקן קצת, כי
בהסתלק משה רבינו ע"ה, ביומו
נסתלק הענן והבאר, והמן לא ירד
עוד, אלא שנסתפקו במן שבכליהם,
מ"מ נתקדש השי"ת עי"ז. עכתוב"ד.

יעזור השי"ת שנוכה לקדש שם שמים
בכל מעשינו, ושנוכה להאמין
בצדיקים, לרפואות וישועות, עדי נוכח
לביאת גוא"צ בב"א.

ובתב החתם סופר שהכי נמי במיתת
מרים נסתלק הבאר, להודיע
כי בזכות הצדיקים ניוזנין, וזהו יסוד
וקיום התורה, ועתה אם יתן להם מים
בחסדו בלי זכות הצדיק, יאמרו נא
ישראל גם בלעדי הצדיקים לא יעזובם
הקב"ה, ומאי אולמייהו, על כן רצה
הקב"ה שמושה ואהרן יוציאו בזכותם,
ועל שמם של עצמם, כדי שידעו
שגדול כח הצדיקים וחכמו ישראל,
ויאמינו בהם לעולם, והיינו 'והשקית
את העדה ואת בעירם' (במדבר כ ח),
שידעו כי הוא המושקה אותם, אך
משה רבינו לא עצר כח לומר אנו
המוציאים לכם מים, אלא מרוב
ענוותנותו אמר בהיפוך 'המן הסלע
הזה נוציא לכם מים' (במדבר כ י), וכי
אנחנו המוצאים הלא השי"ת הוא
המוציא, כמו שאמרו במן 'ונחנו מה'

רעוא דרעוין

ויקחלו משה ואהרן את הקהל אל
פני הסלע ויאמר להם שמעו נא
המורים המן הסלע הזה נוציא לכם
מים. וירם משה את ידו ויך את
הסלע בממהו פעמים ויצאו מים

קח את המטה והקהל את העדה
אתה ואהרן אחיך ודברתם אל
הסלע לעיניהם ונתן מימיו והוצאת
להם מים מן הסלע וגו'. ויקח משה
את המטה מלפני ה' כאשר צוהו.

שנכתבו הדברים בתורה, ניתן לנו הרשות להעמיק בדבר, וללמוד ממנו מוסר השכל.

זקני הק' בעל הפלאה זי"ע (שב"ם

שישי העעל"ט ד' תמוז היה יו"ד דיליה)

בספרו פנים יפות מבאר הענין וקודם מדקדק שכיון שאמר השי"ת אל משה ואהרן 'ודברתם אל הסלע', א"כ מה היה צורך במטה, ומבאר שם שלפי האמונה והבטחון כן הוא הנס כדכתיב (ירמיה יז ז) 'ברוך הגבר אשר יבטח בה' והיה ה' מבטחו, ולפי שברפידים לא היה אמונתם חזקה כ"כ כדכתיב (שמות יז ז) 'ועל נסותם את ה', הוצרך להיות הנס קצת בדרך הטבע להכות את הצור, אבל עתה בהיותם בקדש לא היה צריך כ"כ להכות אלא בדיבור בעלמא, שהוא יותר שלא בדרך הטבע שהסלע יתן מימיו ע"י דיבור, ולפי שהכל בידי שמים חוץ מיראת שמים (ברכות לג:), אמר לו השי"ת שיקח את המטה עמו, ואם ידבר ולא יהיו ראויים לעשות הנס ע"י דיבור, אז יכה אותו במטה בדרך שעשה ברפידים, לכך שאל להם משה בדרך שאלה 'המן הסלע הזה נוציא לכם מים', ואם יאמרו שמאמינים בבטחון בה' אז ידבר לסלע, וכיון שלא השיבו כלום על שאלתו הבין משה שאינם מאמינים

רבים ותשת העדה ובעירם. ויאמר ה' אל משה ואל אהרן יען לא האמתם בני להקדישני לעיני בני ישראל לכן לא תביאו את הקהל הזה אל הארץ אשר נתתי להם. המה מי מריבה אשר רבו בני ישראל את ה' ויקדש בם (במדבר כ ח-ג).

הרבה דיו נשפכו ורבים הם המפרשים שביארו ענין מה שחטאו משה ואהרן במי מריבה, ודברי תורה כפטיש יפוצץ סלע ומתחלק לכמה טעמים, וכדאיתא בשבת (פח:) תני דבי ר' ישמעאל 'וכפטיש יפוצץ סלע' (ירמיה כג-כט) מה פטיש זה נחלק לכמה ניצוצות אף כל דיבור ודיבור שיצא מפי הקב"ה נחלק לשבעים לשונות. וכל אחד ממפרשי התורה ביאר החטא באופן אחר זה בכה וזה בכה.

ואמנם כי מי לנו גדול כמשה שפנים בפנים דיבר ה' עמו, ומה לנו לבוא ולהתעסק בחטא מי מריבה, אולם ראיתי מאדמו"ר הלב שמחה מגוד זצ"ל (שו"ד דיליה חל כיום ז' תמוז הבעל"ט) בשם זקינו הרה"ק החידושי הרי"ם זי"ע בספר הזכות, שאף דחוצפה היא לנו לעיין בחטא משה ואהרן, ובודאי שאין אנחנו יכולים להרגיש בכלל בטעם חטאם, מ"מ כיון

מים ע"י שליח. והחטא היה במה שאמר 'שמעו נא המורים' ובא לכלל כעס ונסתלקה ממנו בחינה זו של שכינה מדברת מתוך גרונו, שהרי הכועס כעובד עבודה זרה (שבת קה:), ושוב היה יכול לדבר אל הסלע ויחשב שיצאו המים ע"י שליח.

זקני בעל ערוגת הבשם זי"ע מבאר הענין, שבהיות ישראל במדבר היו רואים הנהגת הבורא ית"ש בניסים ונפלאות שהם חוץ לדרך הטבע, ועדיין היה צריך להראות להם דכל מה שמתנהג על פי דרך הטבע ג"כ הכל הוא ע"י השגחתו הפרטית, אלא שהוא נסתר ומלוכש בהנהגה טבעיית, והוא יסוד ושורש האמונה. ועתה רצה השי"ת להראות להם כן, ועי"ז יתחזק אצלם האמונה, שגם מה שהוא בדרך הטבע הוא בהשגחתו הפרטית. וזה הכוונה במה שפירש רש"י הפסוק 'המן הסלע הוה נוציא לכם מים', לפי שלא היו מכירין אותו, לפי שהלך הסלע וישב לו בין הסלעים כשנסתלק הבאר, והיו ישראל אומרים להם מה לכם מאיזה סלע תוציאו לנו מים. והוא ענין הסתרת השגחתו בכל מה שיתנהג על פי דרך הטבע, שהנהגתו ית"ש מסתתר ואינו נראה בעליל.

ולכך הכה הסלע, אבל באמת אמרו חז"ל (שבת לה.) אמר רבה בר רב הונא אע"ג דאמור רבנן שלשה דברים צריך אדם לומר בתוך ביתו ערב שבת עם חשכה עשרתם ערבתם הדליקו את הנר, צריך למימרינהו בניחותא כי היכי דליקבלינהו מיניה, אמר רב אשי אנא לא שמיע לי הא דרבה בר רב הונא וקימתי מסברא, וכיון שאמר משה דברים אלו בכעס כמו שכתוב 'שמעו נא המורים', לכך גרם שלא קיבלו ממנו והוצרך להכות. עכ"ל.

וראותי שהגאון רבי מרדכי בנעט זצ"ל אב"ד ניקלשבורג ביאר גם כן שמושה בא לידי כעס ופירש בדרך דרש מרוע הכה משה רבינו את הסלע ולא דיבר, לפי שידוע שהשקיית העדה צריכה להיעשות ע"י שליח, כמאמר חז"ל (ב"מ פו:.) על הפסוק 'וקח נא מעט מים' (בראשית יח ד), שכל מה שעשה אברהם למלאכי השרת בעצמו עשה הקב"ה לבניו בעצמו, וכל מה שעשה אברהם ע"י שליח עשה הקב"ה לבניו ע"י שליח. וסבר כי מאחר והיתה השכינה מדברת מתוך גרונו (ע"י זיה"ק ח"ג רלב.) על כן אם ידבר אל הסלע יחשב כאילו הקב"ה בעצמו נתן את המים לעדה, לפיכך הכה את הסלע וממילא יצאו

התורה, וכל אשר בשם יכונה הוא אותיות וכן אברי האדם הן ג"כ אותיות, כגון יד או רגל הן אותיות מכ"ב אתווין, והצדיק ע"י שעושה מעשה ביד או באחד משאר האברים שהן אותיות, מעורר שרשן למעלה ופועל עי"ז ניסים ונפלאות. ובדיבור יש ה' מוצאות הפה, שבו כלולין כל הכ"ב אתווין.

נמצא לכאורה יראה כשהצדיק פועל ע"י מעשה, אינו מעורר ע"י המעשה למעלה, כי אם איזה אותיות, אם עושה ביד אינו מעורר למעלה רק שני האותיות י"ד, וכן כשעושה באחד משאר אבריו, אינו מעורר רק האותיות של האבר, ואעפ"כ עוזר לו הקב"ה שפועל ניסים, וכשפועל ע"י דיבור הוא משמש בכל הכ"ב אתווין, ומעורר למעלה כל הכ"ב אותיות. אולם הגם שכן יראה לכאורה שפעולה ע"י דיבור אינו חידוש כ"כ, כמו שפועל ע"י עובדא שאינו מעורר כי אם איזה אותיות ואעפ"כ פועל, אבל האמת הוא ע"י עובדא לפעול ניתן להסמ"א כמו שנאמר (בראשית כו כב) 'והידים ידי עשו', על כן המכשפים פועלים פעולותיהם ע"י עשיית איזה מעשה, והדיבור ניתן לישראל לבד כאמור (שם) 'הקול קול יעקב', וכן הוא אומר (דברים

והנה מטהו של משה היה מיוחד לפעול ניסים מחוץ לדרך הטבע, כמו כל המכות שהכה השי"ת לפרעה וכל חילו, רובם היה ע"י המטה, וכמו"כ קריעת ים סוף וכיוצא בזה. ועתה, שהסלע הוציא מימיו ע"י המטה, לא היה נראה השגחתו ית"ש אלא ע"י ניסים חוץ לדרך הטבע, אבל באמת לא הוצרכו כעת לנס חוץ לדרך הטבע, ולא היה מן הצורך אלא לדבר אליו להוציא מימיו, ואילמלי עשו כן משה ואהרן היו ישראל מכירין ומבינים דכל מה שהוא מתנהג בדרך הטבע הכל בהשגחתו ית"ש. והיינו דאמר להם השי"ת 'יען לא האמנתם בי להקדישני לעיני בני ישראל' שאילמלי דברתם אל הסלע, היה בכוחכם להשריש בלכבות בני ישראל האמונה בהשגחתו ית"ש גם בעינים שבדרכי הטבע.

ובמאור ושמש כתב שראוי לשום לב מה היה כוונת משה שלא עשה כמו שאמר לו הקב"ה, ומבאר דיש כמה דרכים שהצדיקים פועלים ניסים ונפלאות, יש צדיקים שפועלים ע"י דיבורים ויש אשר פועלים ע"י איזה מעשה, וכשנתבונן ע"י מה נתקדש שם שמים יותר, הנה כל העולמות וכל הברואים כולן שורשן למעלה שיש להם אחיזה באותיות

להקדישני לעיני בני ישראל, כי יסברו העם שמעשה כשפים הוא, ומפני זאת נענש שלא נכנס לארץ ישראל, ע"ב.

והנה בפרשה הסמוכה לפרשת מי מריבה, עוסקת התורה בענינה של בקשת משה ממלך אדום לתת לבני ישראל לעבור לארץ ישראל דרך ארצו. בתורה נאמר שמושה הזכיר בבקשתו את הענין של 'זירדו אבותינו מצרימה ונשב במצרים ימים רבים וירעו לנו מצרים ולאבותינו, ונצעק אל ה' וישמע קולנו וישלח מלאך ויוצאנו ממצרים' (במדבר כ טו-יז). ומפרש רש"י למה הזכיר משה את הענין של וישמע קולנו, בגלל שרצה לרמוז לאדום שאנו צועקים ונענים כמו שהשי"ת שמע את קולינו במצרים וזה בוכות הברכה שברכנו אבינו 'הקול קול יעקב'.

ובהמשך הפסוקים כתיב שענה לו מלך אדום 'לא תעבור בי פן בחרב אצא לקראתך' (שם פסוק יח). ומפרש רש"י אתם מתגאים בקול שהורישכם אביכם, ואמרתם ונצעק אל ה' וישמע קולנו, ואני אצא עליכם במה שהורישני אבי 'ועל חרבך תחיה'.

ונראה לומר בעניני פרשיות אלו שסמוכים זה לזה, ששתי פרשיות אלו מי מריבה ובקשת משה

דז) 'כי מי גוי גדול אשר לו אלוקים קרובים אליו כה' אלוקינו בכל קראנו אליו, לכן במצרים כשעשה משה ניסים במטה לא האמינו שדבר ה' הוא, אך אמרו כשפים הוא, ובמכת בכורות לא עשה משה שום מעשה, לא במטה ולא נטה ידו השמימה, רק אמר כה אמר ה' כחצות הלילה וגו' (שמות יא ד), והאמינו המצרים כי דבר ה' הוא ושלחו את ישראל.

ועל פי דברים אלו מבאר, כי הקב"ה אמר 'ודברתם אל הסלע לעיניהם', ובוה יתקדש שמו הגדול שאבן אשר לא הוציא מים מעולם, ואין שם מקום מים יוציא עתה ע"י שידבר אליו משה בשליחות המקום ב"ה. וטעה משה וסבר, מה אם אפעול ע"י הדיבור שבו כלולין כל הכ"ב אתווין יתקדש שם שמים, מכל שכן אם אפעול ע"י המעשה, שלא אשמש כי אם באיזה אותיות מהכ"ב אתווין, ואעפ"כ יוציא מים בוודאי יתקדש שם שמים יותר, ולכן וירם משה ידו ויך את הסלע, שהיה סבור שבוה יתקדש שם שמים ביותר כדאמרן, אמנם נמצא שלא נתקדש שם שמים במה שעשה ע"י עובדא, שיכולין העם לומר מעשי כשפים הוא, וזהו שאמר לו הקב"ה 'יען לא האמנתם בי

והתפללו על בניהם. וכן בגלות יון בארץ ישראל היו שם האבות.

אכן בארץ אדום לא היה בו מדרך כף רגלי האבות הק', לזאת עתה בבואם לקדש מקצה גבול אדום ראה משה רבינו ברוח קדשו את גלות אדום, ולבעבור זאת רצה לעבור דרך ארצו להתפעל עי"ז להקל כובר הגלות. אבל 'וימאן אדום נתן את ישראל עבר בגבלו' (במדבר כ כא), על כן בעוונותינו הרבים נתארך גלות אדום, על שלא ניתן לאבותינו הק' ולא למשה רבינו שום מדרך כף רגל עבור בגבולה עד שיעלו מושיעים בביאת המשיח.

ומדבריו נמצאנו למדים שכל אריכות הגלות הזה שעם ישראל נמצאים בו זמן רב וארוך כל כך, כל זה נגרם בגלל שמושה רבינו הכהה הסלע ולא דיבר ועל ידי הכאה זו גבר כוח אדום ועד היום אנו סובלים מידם הרשעה.

יעזור השי"ת שנוכה לעשות רצון ה', ויחשוף ה' זרוע קדשו וירחם עלינו בגלותנו לגאלינו, ובקרוב נוכה לביאת גוא"צ בכ"א.

לעבור באדום קשורים זה בזה, כי עם ישראל כוחם כפה, ולכן ציוה ה' למשה ואהרן שיקחו אומנות אבותיהם בידיהם וידברו דייקא אל הסלע, אבל בזה שמושה ואהרן לא דברו אל הסלע כפי שציוה ה', ועשה משה מעשה בידו להכות את הסלע, ענין זה נתן כח ההתגברות לאדום שיוכל לגבור ולנצח את ישראל בכח של 'הידים ידי עשו', ולכן עלה בידו לסרב לישראל ולא נתן להם לעבור לארץ ישראל דרך ארצו.

ומהדבר הזה אנו סובלים עד היום בגלות, כמו שמבאר המאור ושמש, על פי מה שכתוב בספרים הק' שמעשה אבות סימן לבנים, ובכל הגלויות היה הכנה של האבות כדי שיוכלו בניהם להתקיים בתוך הגלות, לגבי גלות מצרים אנו מוצאים מה שנאמר (בראשית יב ז) 'וינגע ה' את פרעה נגעים גדולים ואת ביתו על דבר שרי אשת אברהם' ומפרש רש"י על פי דיבורה, אומרת למלאך הק', והוא מכה, והיה סימן לבנים על עשר מכות שהכה את מצרים. גם בבבל היו שם אברהם ושרה, וכוודאי הרגישו ברוח קדשם שיהיו בניהם שם בגלות,

שמחת הבר מצוה להבה"ח משה הלוי הלך נ"ז
 נכד ידידנו הנכבד הרב יואל זייס הי"ד
 יום ראשון פרשת בלק אור לז' תמוז תשפ"ג

נברא יותר משנברא, והללו אומרים
 נוח לו לאדם שנברא יותר משלא
 נברא, נמנו וגמרו נוח לו לאדם שלא
 נברא יותר משנברא, ופי' המהרש"א
 (חידושי אגדות מכות כג:) הלשון 'נמנו
 וגמרו', פי' שמנו מנין המצוות, ורכו
 הלאווין שהן שם"ה שמגיע עליהם
 עונשין, על העשין שהן רק רמ"ח
 שמקבלים עליהם שכר, וקרוב להפסד
 יותר משכר.

אמנם לפי מה דמבואר בחז"ל (קידושין
 ב:) שמחשבה טובה הקב"ה
 מצרפה למעשה ומחשבה רעה אין
 הקב"ה מצרפה למעשה. והרי כל אדם
 מישראל קודם שמקיים מצוה או
 להבדיל עבירה הוא מחשב על העשייה
 ההיא שיעשה, ואת המחשבה שמקודם
 למצוה הקב"ה מצרף למעשה, אבל
 את המחשבה הרעה שקודם העבירה
 אינו מצרף למעשה, נמצא א"כ
 שהמצוות עשה הם כפולים כל אחד,
 עצם מעשה המצוה והמחשבה הטובה
 שמקודם, ומנגד בעבירות מחשבה רעה
 אין הקב"ה מצרפה למעשה, ולכן
 מרובים הם המצוות יותר מהעבירות,

הנה אנו עומדים עדיין בג' הימים
 הראשונים של השבוע, וידוע
 שהם שייכים עדיין לשבת האחרונה,
 ובשבת קודש קראנו בתורה בפרשת
 חקת (כא כז) 'על כן יאמרו המושלים
 בואו חשבון', ודרשו חז"ל (ב"ב עה:)
 'המושלים אלו המושלים ביצרים', והיינו
 לנצח את היצר הרע.

ובחור בר מצוה זוכה ליצר הטוב
 ביום מלאת לו י"ג שנים, ואז
 מתחיל אצלו מלחמת היצר, בין היצר
 הרע והיצר הטוב, והנה צריך הבחור
 לעשות חשבון כעניין 'בואו חשבון',
 והיינו שיש רמ"ח מצוות עשה ושם"ה
 מצוות לא תעשה. ולכאורה יוצא שיש
 יותר הזדמנויות לעבור על מצוות ל"ת
 מאשר לקיים מצוות עשה, ואיך יוכל
 האדם לנצח את היצר הרע המסיתו
 בכל רגע.

ובספ"ק נועם מגדים (בלק) מביא
 בשם זקני הרה"ק הר"ר
 שמעלקא מניקלשבורג זי"ע שביאר
 בהא דאיתא בגמרא עירובין (ג:) 'שתי
 שנים ומחצה נחלקו בית שמאי ובית
 הלל, הללו אומרים נוח לו לאדם שלא

יעזור השי"ת שיזכה בחור הבר מצוה לגדול להיות תלמיד חכם וירא שמים, ושיזכה הרב ישראל מאיר שליט"א לראות ממנו רוב נחת דקדושה, וכן זקניו שליט"א מהעיר ביתר יצ"ו ומפלורידה, וב"ה שאנו זוכים לשמוח כאן בביתר שנקראת 'חוצות ירושלים', וב"ק מרן אאזמו"ר זי"ע גדל בעיר באסטאן בארה"ב, ובכל זאת לקחו אביו ונסע עמו קודם הבר מצוה כדי לחוג את היום הנעלה בעיה"ק ירושלים, וב"ה שבחור הבר מצוה זכה להתגדל בכל שנותיו בעיר ביתר, וזקניו זוכים לנחת מצאצאיהם שבארץ ישראל.

ויעזור השי"ת שנוכה לגאולה השלימה בבנין ביהמ"ק בבית גוא"צ בב"א.

ולזה 'נוח לו לאדם שנברא יותר משלא נברא'.

והנה בחור הבר מצוה קודם שנעשה בן י"ג אינו מקיים מצוות, ורק יש לו רצון במחשבה לקיים את כל מצוות התורה, ובכוח רצון זה הוא עומד היום ומקבל עליו לקיים את המצוות בפועל במעשה, ולכן יש חשיבות כזה ליום ה'בר מצוה' לרמוז עניין המחשבה הטובה.

ואי"ה ימשיך בחור הבר מצוה בכוח רצון זה וינצח את היצר הרע, והיינו 'על כן יאמרו המושלים בואו חשבון', על ידי חשבון המחשבה הטובה בדווקא לנצח עי"ז את היצה"ר, במה שיראה איך שהמצוות עשה הם רבים על המצוות ל"ת.

שמוחת השבע ברכות לנכדת הרב משה סלזמן הי"ו

יום שני פרשת בלק אור לח' תמוז תשפ"ג

למה בקרה הק' בתחילה, בחוקת באמצע, ובבלק בסוף.

ומבאר, שהאות ק' מרמז על קדושה, וקרה הרי חשב שהוא קדוש

ב"ק אאזמו"ר זי"ע מביא בשם הרה"ק רבי משה ל"י מראזודוב זי"ע

(בנו של הרה"ק רבי אליעזר מדי"קוב זי"ע)

שמדקדק שבפרשיות 'קרה' 'חוקת' 'בלק' בכללן יש אות ק', וצריכים להבין

ועוקרם מהשורש, ולפי דבריו הק' היינו שהם חששו שיעקרו את כוחות הטומאה מהשורש לגמרי בלא השאיר שריד ופלים לשערי הטומאה, ע"כ בסה"ק הנ"ל.

ולעניינו נראה, שצריך החתן נ"ו לדעת שישנם ג' בחינות של קדושה, הראשונה שמתחילה אצל האבות הקדושים למעלה בקודש, וישנה הקדושה באמצע הם המעלות של החתן היקר שמעלותיו ניכרים בו ביראת שמים זכה וטהורה, והבחינה האחרונה היא הקדושה שנספגת בהם בחתן והכלה בשבוע של החתונה והשבע ברכות, שימים נעלים אלו הם מיועדים לקדושה עליונה, וצריכים הם לקחת עמהם את הקדושה הזאת לחיי חיותם ולדורות העתידים.

ויעזור השי"ת שיזכו החתן והכלה לבנות בית נאמן בישראל, בנין עדי עד וקשר של קיימא, ושהיווג יעלה יפה, והנה איתא בחז"ל (יבמות סג:) 'אין בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף, נמצא א"כ שעל ידי נישואי החתן והכלה נוכח כולנו לעקירת כוחות הרע מהשורש. ויעזור השי"ת שיזכו המשפחות היקרות ובפרט ידידי רבות בשנים הרב משה

יותר מאשר דורות הקודמים, וסופו היה מה שהיה ככתוב בתורה, 'חוקת' – נאמר בה פרשת פרה אדומה הרומז לטהרה, ולכן האות ק' באמצע רמז לנצחיות הטהרה אצל בני ישראל, 'בלק' שתחילתו אצל מואב שהיה רשע אבל בסוף יצא ממנו רות אמה של מלכות בית דוד משיח צדקנו שיתגלה, לכן הק' המורה על קדושה היא בסוף.

האמרי נועם שיו"ד דיליה חל הערב, מבאר הפסוק 'ויגר מואב מפני בני ישראל' (במדבר כב, ג), בהקדם ביאור הפסוק בשירת הים, 'אילי מואב יאחזמו רעד' (שמות טו טו), הנה מוא"ב בגימ' מ"ט, רמז למ"ט שערי טומאה, ועל ידי קריעת ים סוף נתבטלה המציאות של מ"ט שערי טומאה, אלא שעדיין נשארה מואב עם השער הגו"ן של שערי הטומאה שלא נתבטלה, וזה 'ויגר מואב מפני בני ישראל' היינו שחששו שמא גם השער הגו"ן תתבטל מכוח בני ישראל.

וזה 'כלחוך השור את ירק השדה' (במדבר כב ד), ופירשו בזה המפרשים (חוקוני) שהשור כיון שאין לו שיניים לחתך בשיניו את העשב, לכן הוא תולש את העשבים בלשונו

שליט"א לראות נחת דקדושה מזיווג השלימה בבנין ביהמ"ק בביאת גוא"צ זה ומשאר צאצאיהם, ושנוכה לגאולה בב"א.

שמוחת הבר מצוה להבה"ח אברהם אליעזר הלוי נ"ו
בן ידידנו הר"ד שלום הלוי נאודקין הי"ו
יום שלישי פרשת בלק אור לט' תמוז תשפ"ג

מה היה אצל הרבי ומה שמע ממנו. השיב להם שהיה צפוף ובסעודה שלישית לא שומעים כלום, אולם משפט אחד שמעתי מהחסידים, שהרבי אמר 'פתחו לי פתח כפתחו כחודו של מחט ואני אפתח לכם פתח כפתחו של בלעם' (כוונת החסידים היתה 'פתחו של אולם', אבל בהגייה החסידית 'אולם', נשמעה המילה לאותו חסיד כ'בלעם').

בעבור זמן נודמן הגאון רבי צבי חנוך מבענדין זצ"ל לעירם, וסיפרו לו סיפור זה, ולאחר מכן סיפר זאת לחמיו השפת אמת. אמר לו השפת אמת יהודי זה אכן אמר טוב. שהרי בלעם ראה שלעם ישראל יש להם הצלחה בזכות 'שאין פתחיהן מכונין'. והיינו, 'פתחו לי פתח כחודו של מחט ואני אפתח לכם פתח כפתחו של אולם', שאין זה מכוון אחד נגד השני, שזה כמחט וזה כאולם, וזה מה

מה טבו אהליך יעקב משכנתידך ישראל (במדבר כד ה). ומפרש רש"י (שם) שאמר זאת על שראה פתחיהם שאינן מכונין זה מול זה.

הגאון רבי שלמה גולדשמוץ זצ"ל חתנו של הגאון מטשעבין זי"ע סיפר כי בזמנו של הרה"ק השפת אמת מגור היתה בפולין עניות נוראה. רבים מן החסידים נפשם חשקה לראות את רבם ומאורם, אולם לא היה באפשרותם לנסוע, ולכן התארגנו ועשו קופה משותפת, ובמשך חצי שנה היה כל אחד נותן מטבע עד שהצטבר סכום כסף שהיה אפשר לנסוע עמו לגור עבור אדם אחד והיו עורכים גורל ואותו הנוסע שעלה בגורל היה נוטל עמו קויטלעך מכל אנשי הקבוצה.

אירע פעם שהגורל נפל על חסיד עם הארץ. בחזרתו, שאלוהו

שרמוז בלעם, וממילא זהו הכונה ודעת', והיינו שצריך הוא להודות להשי"ת על הדעת שזכה.

והנה עתה ביום הבר מצוה זוכה הבחור גם ליצר הטוב, ועכשיו מתחילה מלחמת היצר בין הטוב לרע, וגם כאן צריך הבחור ני"ו לדעת 'שאלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו אינו יכול ל' (קידושין ל:), ועניין זה ישכיל להבין בכוח הדעת שזכה לה עתה מאת השי"ת.

וברבתי שבחור הבר מצוה אברהם אליעזר ני"ו יזכה לגדול בתורה בעבודה וביראת שמים, ולעלות מעלה מעלה בעבודת ה', ושיוכו הוריו וכל משפחתו החשובה וכל ידידיו לראות ממנו נחת מרובה, ושזוכה כולנו לראות נחת אצל צאצאינו, ושזוכה לגאולה השלימה בבנין ביהמ"ק בביאת גוא"צ בב"א.

ובן יש לרמוז בזה בחור בר מצוה שמקבל עליו עול תורה ומצוות, והיינו שעכשיו הוא מקבל על עצמו עול מלכות שמים כעניין 'פתח כחודו של מחט', וסופו שיוזכה להתגדל ולהתקדש במעלות התורה בבחינת 'פתח כפתחו של אולם'. וכמו שזכה לסיים עתה כמעט חצי משישה סדרי משנה, יזכה בעז"ה בקרוב לסיים את כל השישה סדרי משנה.

בתפילת שמו"ע אנו מתפללים 'אתה חונן לאדם דעת מלמד לאנוש בינה, חננו מאתך דעה בינה והשכל, חכמה בינה ודעת', והנה בחור ביום הבר מצוה זוכה לדעת, והעיקר שיבין וישכיל שהדעת שזכה לה הוא 'מאתך דעה בינה והשכל, חכמה בינה

הוצאות הגליון נדבת
ידידנו הר"ר **פינחס דוד הלוי פיין** הי"ו
לדגל השמחה השרויה במעונו בהולדת הבן למזל"ט
ויה"ר שיוכה לגדלו לתורה לחופה ולמעשים טובים
ולרוות ממנו ומכל יוצ"ח רוב נחת ותענוג דקדושה
בבריות גופא ונהודא מעליא.

הוצאות הגליון נדבת
ידידנו הר"ר **משה הולצמן** הי"ו
לדגל השמחה השרויה במעונו באירוסיו בנו החתן **שלום נח** ג"י
בשעתומ"צ למזל"ט
זכו שהזיווג יעלה יפה, ויזכו לבנות בית נאמן בישראל
על אדני התורה והחסידות, בנך עדי עד בקשר של קיימא,
ויזכה לרוות רוב נחת ותענוג דקדושה מכל יוצ"ח.

לעילוי נשמות
הרבנית הצדקנית מרת **דייכל** בת מוה"ר **נפתלי** ע"ה
מחברתו הטהורה של
ב"ק מרן **אדמו"ר רבי לוי יצחק מבאסטאן** זי"ע
נלב"ע ט"ז תמוז תשס"ב
ת.ג.צ.ב.ה.
הונצח ע"י החפץ בעילום שמו